

ШҰМБЕЛ ШКОЛЫМ ШАРНЕН

Кажне еглан шочмо вершөржө, ача-аваже, родо-тукымжо, йоча годсо жапше, тунемме школжо эн шерге, да чылажат тидын нерген поро шарнымашым гына ашнат. Омешат эре нунак кончат, кеч жужиктыже тиде тўна дене чеверласенат шуктенят, шкенан ўпнамат "покшым налын", куптырат шўргынам тореш-кутын "коркален" пытарен, йоратыме школынат лўмжө да олмыжо веле кодын, но ушышто эре рвезе пагыт волгыдо, чевер тўс дене сўретлалтеш.

Тыгай поро шарнымашым ашнат Ефруш лўмым (1966 ий гыч) нумалше Горельский школын тунемшыштат. Вуртем кундемшыште илыше-влак чылт чылажымак умылен огытат шукто дыр, молан манаш гын, але школ нерген уештараше кугу капкана мўндыркө волгалт шога, эртен коштшыла вуйнам савена.

А школнаже мўндыр 1909 ийыштак почылтын, тўналтыш, шымияш, кандашиаш лийын шуктен. Уэш начальныйш пёртылмек, 2009 ийыште, 100 ияш юбилейым эртарышна. Архив документым тунамсе директор Т.Васильева кычал муо, тау тудлан.

А мыняр ег тыште шинчымаш тўнаште илен, шуаралтын, шкенжым тўрлө профессионалшыште муын,

эллан кўлеш айдемыш савырнен!

Нунын коклаште республикысе образованийын ончычсо министрже Александр Борисович Андреев, писатель Георгий Ефруш, тудын ачаже, туныктышо, школ вуйлатыше З.Ефремов, летчик Николай Петров, О.Ипай лўмеш премийын лауреатше, поэт Ф.Сычев, икмыняр жап Татарстан Республикысе элкөргө министрлан ыштыше Азгат Ахатович Сафаров (кызыт президент администрацийыште) да ял озандык, туныктымо, эмлыме, пасу пашаште, вольыкым ончымаште тыршыше-влак. Школыштына кө гына пашам ыштен огыл!

Тений калык писатель Н.Лекайнын кугу юбилейжым эртаренят. А вет Никандр Сергеевичат школ историеш кодын. 1948 ийыште возымо анкетыштыже Н.Лекайн шке илышкорныж нерген тыге палемда: "1927-29 ийлаште Морко кундемысе Йоплан ялыште лудын-возен моштыдымо кугыен-влакым туныктенам, вара тыгаяк пашам Моркышто да Горельский школлаште шуктен шогенам" (Г.Зайниев, "Илыш муро", Йошкар-Ола, 2006 ий, 86-шолаштык).

Кажне кундем шке лўмлө енге-

влак дене кугешна. Чыла тунемшынак лўмлө радамыште огытыл гынат, шке туныктышыштан йоча-влакна (мыланна эре тыгае кодыт) кызытат тауштен шогат. Нунын кокла гыч иктыже - Пусаксолан эргыже Иван Васильевич Михайлов. Тудо шуко шочшан ешыште шочын-кушкын, шукертсек Йўдвелне ила, но ынде кунамсек У ий вашеш мыланна Йўштө кугыза гай эре пөлекым колта. Школ улмо годым тунемше-влак нергенат монден огыл. Чыланнан лўм дене тудлан кугу таум каласена.

Школнаже Горельский маналтеш. Г.Ефрушын ачаже ялыште кугу пожар лийме нерген ойлен ыле. Тунам Русский Уртемышто илыше-влак (тышке XVI курымыштак куспен толныт) ялым Горелово манын ойлаш тўналыныт, а илалше татар-влак Яна кисэк (Усола) маныныт.

Школ Тошметсолоште верланен, тений, 10 июнышто, ял пайремым эртарен колтышна. Пайремыш калык шуко погынен ыле. Школ да туныктышо-влак лўмеш ятыр поро шомак йонгеныт. Шокшо тыланымашым шўмыштына переген ашнена.

Е.АЛЕКСЕЕВА.
Тошметсоло ял.